

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP. Felelős szerkesztő: **KOMAROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A tettek beszéljenek!

(B) Történelmi fontosságú tény az, hogy jött egy tavasz, a mely tulipánt hintett szét a négy folyó partján, s tulipánt ültetett a szivek fölé. Ugy tűnt fel nekem ez a mozgalom, mint egyike azoknak a titáni gondolatoknak, miket a történelem méhe rejteget magában.

Történelmi gondolat a tulipán-mozgalom is, a melynek jönnie kellett, a melynek missziója van.

Nagy bajunk, hogy mi mindig csak politikailag akartunk erősödni, míg a gazdasági önállósodásra, a gazdasági kifejlődésre kellő gondot nem fordítottunk, mert nem lehetett. Ezen segíteni nem tudtunk, mert szerencsétlenek voltunk.

Egy nemzet sem áztatta szabadságlevelét annyi vérrrel, könnyel, véres verejtékkel, mint mi s egy nemzet sem állott annyit a szenvedések tüzeiben, mint mi.

Élet-halál harcot folytattunk letelepedesünk ideje óta világverő nemzetekkel, királyi oroszlanokkal!

Kezdjük a némettel, folytattuk a göröggel, majd évszázadokon keresztül a török és osztrákkal szemben kellett megvédenünk életünket s végezetül most is elkeseredetten kell küzdenünk a némettel, akarom mondani az osztrákkal.

Míg mi vértanúink ezreit szállítottuk a menyországba, addig a szomszéd államok nyugodtan fejlődtek s Ausztria, a mely most zsirunkat, szívünk vérét akarja kiszívni, mint egy vampir, addig Ausztria, mint egy török szultán, legfennebb házasodott. Ez pedig könnyebb is, kellemesebb foglalkozás is, mint az élet-halál harc, s Ausztria a mi rovásunkra megerősödött.

Nem hiába írta rólunk Voltaire a nemzetek leírásában: „Valamennyi nép között, melyek a munkában tekintetünk előtt elvonulnak, soha sem volt egy sem olyan szerencsétlen, mint a magyar.”

Nem volt alkalmunk, hogy nemzetünk másik hatalmas védőbástyáját, gazdaságunkat is erősítsük. Pedig most már mindenki tudja, hogy nem a harctéren dől el a nemzetek sorsa, hanem a

piaczon, ma már csak az a nemzet él igazi, komoly életet, a mely kézmű, gyári, ipari munkáival, gazdasági terményeivel versenyezni tud a többivel.

A munka százada a XX-ik százak és csak az a nemzet biztosítja létét, életét, a mely kellő súlyt fektetett az ipari, kereskedelmi és gazdasági versenyre. A melyik nemzet a versenyben megállja a helyét, övé a jövő.

Ereztek ezt hazánkban. Tudták vezéreink, hogy ha iparunk fejlesztésére mindent el nem követünk, nem tudjuk megállni helyünket a nagy világ-versenyben.

Ennek biztosítása végett indult meg a tulipán-mozgalom. Óh, a tulipán nem néhány mágánshölgy limonádé lelkeseése, vagy magnások okvetetlenkedése, mint a hogy azt a hírlapirodalom néhány gyalogsántája feltüntetni szereti, hanem egy történelmi gondolat, a második ezredévek irányítótüje.

Minden jó érzésű embernek csatlakoznia kell e mozgalomhoz. Itt nincs ellenvetésnek helye.

Egy előkelő katolikus pap egyszer elbeszélte egy magas egyházi méltósággal történt beszélgetését a következőképen:

Látta, hogy én viselem a tulipánt s megszólalt az egyházi méltóság: Én nem viselem, nem is pártolom, mert úgy sem lehet a kötelezettségeket megtartani.

En sem tartom meg — feleltem — mert megvalósításuk néha tény, hogy lehetetlen.

Hát akkor miért viseli?

Engedje meg, hogy én is kérdéssel válaszoljak: Ön megtudja tartani az erkölcsi világ minden törvényét a maga teljességében és szigorúságában?

Nem! — válaszolta.

Hát akkor miért nem dobja el?

Nincs a világon társulat, egyesület, a mely minden célját teljesen és tökéletesen meg tudná valósítani, hát még egy olyan gyöngye ifju virág, mint a tulipán? Hanem kezdeni egyszer csak kell, s jegyezzük meg, hogy minden nagy alko-

tásnál, s minden nagy eredménynél az uttörőké a legszebb és legértékesebb koszoru.

Csatlakozni kell azért a mozgalomhoz társadalmi különbség nélkül.

S csodálatos, hogy a mikor a tulipán épen azokat akarja emelni, a kik kezük munkájával keresik kenyerüket, épen azok nem találhatók táborában.

Csodálatos, hogy mikor a tulipán, Magyar Védő Egyesületek mindenütt házi ipart honosítanak meg, kenyeret adnak ezer és ezer embernek, mikor agitációjukkal megvédik a magyar tökének külföldre vándorlását, saját véreink nem csatlakoznak hozzánk teljes lelkesültséggel, hanem a népamítók karjaiba dobják magukat.

Ne hallgassunk a népamítókra!

Sorakozzunk a magyar ipar megvédelmezésére! Ideje, hogy végét vessük a frázisok nagy tömegének és a tettek beszéljenek. Nem csak hirdessük, hogy mi pártoljuk a magyar ipart, hanem tettekben védjük is meg azt.

Rimaszombat is kiakarja venni méltó részét nemzetünk e nagy küzdelméből.

Ma, folyó június hó 23-án megtartja a „Magyar Védő egyesület” alakuló közgyűlését.

Jelenjünk meg e gyűlésen minél többen, minél számosabban. Az iparvédelem eszméje gyujtsa lángra a sziveket, űzze el a közönyösség és rosszakarat sötéttségét, hogy aztán a világosság, az együttérzés világossága áradjon szét a boldog, gazdag független magyar hazában.

Egyesüljünk, mert egyesülésben rejlik az erő.

„Egy patak nem bírhat hajót,
De birja száz, ha összefolyt,
Egy ember nem bírhat nagyot,
De birja száz, ha egybeforrt.”

Szobor-leleplezés Dobsinán.

Vármegyénk régi bányavárosában: Dobsinán a hazafias érzelem és kegyeletes emlékezés szobrot emelt. Kossuth Lajos mellszobrával díszítette szép sétaterét a város idegen ajku, de

Ragyogjon is, hogy azt mindenki lássa,
Hisz e csillag a szabadság maga!
S e csillagnak szerte ömlő világa
Köztünk élő lelkednek szent sugára!

Kossuth apánk! Mi csak félénk kezekkel
Bolygatjuk fel a hős idők korát
Szemünk e fénybe még benézni sem mer,
Hisz azt lelked tüze ragyogja át.
De e szobornál nincs ok csüggedésre,
Itt erős hit, szent reménység tanyáz.
Majd hívnál még bennünket ébredésre,
S ha még nem volt, majd lesz feltámadás!
Utját álljuk minden vésznek, viharnek,
Szabadsága mégis lesz a magyarnak!

Szombathy László.

A teremtés napjai.

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

(10)

VII. A hatodik nap.

Legérdekesebb maradványa a miocén-korszak növényzetének a Kaliforniaiában szűk térre szorult sequoia gigantea, magyarul: mammut fenyő. Ez a fa a most élők óriása: 100 méternél magasabbra nő s a törzs átmérője 10 méter szélességet is mutat. Az egyik óriás törzséből alagutat véstek s azon egy kocsi kényelmesen átmehet. A most élő törzsek egynemelyikét 3—4000 évesre becstülik. Ezek a mammut fenyők több fajban el voltak terjedve a miocén korszakban az északi sarkvidék környékén Grönlandtól Kamcsatkáig. Jelenleg még egy faja él: a sequoia sempervirens.

Volt az akkori mocsaras réteken egyszikű fűnemű növényzet is bőven, de mégis a kétszikű növényzet uralkodása szembetűnő és sokszor egész fatörzsek kerülnek elő megkövülve pl. Nógrád agyagos vízmosásaiából, a melyeknek muzeumainkban elég gyakoriak s a fa rostjainak

TÁRCZA.

A dobsinai Kossuth-szobor leleplezésének ünnepi ódája.

Ki mondja, hogy a szabadság virága
Délbábos rónán szebben virul?
És hogy a mutnak édes bús dalára
Szebb visszhang kél az Alföld tájáról?
Sík rónaságnak zizegő kalásza,
A bérezi tölgy, sudár fenyő felett
Egy nap ragyog. Népének boldog álma
Szentelt reménye csakis egy lehet:
A hármás bérez és négy folyó hazája
Legyen boldog, szabad népnek tanyája!

Sokszor virradt gyászos nap e hazára,
Sokszor hittük, hogy fénye alkonyúl;
Am az ősi szabadság büszke vára
Egy ezredév viharját élte túl!
Szabadság lelke fényét ránk ragyogta,
S ha béklyót viselt is erős karunk:
Felhők közül is fel feltűnt gyakorta
A szent szabadság, a mi csillagunk.
E fényénél a hosszú éjszakának
A nemzet boldog álmot szótt magának!

Hosszú volt álmunk! Nagy idők korából
Dicsőségünk csak félve járt haza.
Szétdúlt világ lett a magyar honából,
S megtört remény közt mégsem élt soha.
És im, a hős Rakóczy lelke fénye
Kossuth Lajossal újra visszatért.
S a lángszugár, mely régen szállt az éjbe,
Szabadság fényét hinti szerteszét!
Lelke tűzével gyujtott égi lángot,
S teremtett itt egy boldogabb világot!

Az egykor eltiport, szegény hazában
Ma már magyar az úr és senki más!
Pedig már lent voltunk a föld porában,
Mégis lett élet és feltámadás!
Dermesztő télre, gyászos éjszakára
Lelkünk szép hajnalt, új tavaszt remélt,
S a nagy napon, az esküvés szavára
A nemzet rablincset törte szét.
Szabadság lelke csókját ránk lehelte,
S felcsendült a dal: „Kossuth azt üzente!”

Mi volt e dal? Villámló tiszta fénye
Lelkünk tüzeinek, drága égi láng!
Arany szabadság biztató reménye!
Tárogató egykor s ma szent imánk!
E dal varázsa szerte a hazában
Sebes szellők szárnyán repült tova,
S visszhangja kelt a hősök táborában:
Lánczravert rabok nem leszünk soha!
A viharnek bátran néztek elébe;
Szabadságért éltet adtak cserébe.

De hajnalunk bús éjszakába szállott,
S nem látott lelkünk egy reménységárt.
Bús végzetünk a porig megalázott,
Ujabb tavaszra is hiába várt . . . .
Távozzatok tőlünk bús siri árnyak!
Nincs már bilincs, lelkünk ismét szabad!
Hazánk, hol most ismét sasok tanyáznak,
Szabadság földje volt s az is marad!
S míg a Kossuth nevét szívébe zárja,
Boldog jövőjét nem hiába várja!

Kossuth apánk! Szent örömmel köszönti
Erczalakod ez ünneplő sereg.
Tavasz virágit mind, mind ide hinti,
És örömkönnnyével főrösztli meg.
Neved imádság, éltető varázsa
Tündöklök, mint az égnek csillaga.

Visbefult gyermek. Simonyiban f. hó 16-án egy kis gyermek véletlenül a vízbe fult. A törvényszéki boncolást mellőzték, miután gondatlanság esetét a hatóság nem látta fenforogni.

Kiadó bolt és lakás.

Deák Ferencz-utca 8 szám alatti **Kovács Zsigmond** féle bolthelyiség a hozzá tartozó rak-tárakkal együtt **1908. év május hó 1-től** bérbe-adó, — továbbá:

a **Ferenczy-utca 6 szám alatti** házban egy 3 szobás szép utcai lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel és kerttel **azonnal kiadó.** Értekezhetni **Benyó Béla** tulajdonossal.

1-*

Putnoki bor.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy saját termésű putnoki bor (**Helyben, Szijjártó-u. 42**) kapható. Üvege **80 fillér**, üvegre letét **20 fillér.**

Ruttkay Jenő.

2705. sz. — Rimaszombat r. t. város tanácsától.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város önkéntes árverés alá bocsátja, illetőleg ajánlati verseny útján eladóvá teszi a tulajdonát tevő **Erzsébet-téri**

1. **Városháza beltelkét** és összes épületeit 60000 korona becsértékben.

2. **A Kaszinó épületet**, illetve telkét és azon levő összes épületeit 100.000 korona becsértékben,

3. **A „Három Rózsa“ vendéglőt**, illetve telkét és összes épületeit 100.000 korona becsértékben és a Tompa téren levő

4. **Régi leányiskolát**, illetve telkét és annak összes épületeit 130 225 korona becsértékben

Venni szándékozők ajánlataikat az ajánlati összeg 10% ának a városi pénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolása mellett a polgármesteri hivatalhoz **folyó évi június 10-ének** délelőtti 11 órájáig nyújtják be, ahol a részletes árverési feltételek megtekinthetők.

Az ajánlatok feletti mindennemű döntési jog a közgyűlésnek marad fel.

Rimaszombat, 1907. június 20.

1-3 **Dr. Kovács László**, polgármester.

Árverési hirdetmény.

992. sz. — **Pelsőcz** nagyközség, illetve a volt urbéresek tulajdonát képező **vadászati jog** az 1883. évi XX. t.-cz. értelmében az ugyanazon t.-cz. 2 § ban említett területek kivételével 1907. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg 6 egymástán következő évre **f. év július hó 13-án** d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Pelsőczön, 1907. június hó 12-én.

Fridrik Barna, jegyző. **Lőrincz András**, bír.

Értesítés.

A putnoki hitelbank részvénytársaság a t. közönség tudomására hozza, hogy a pénztárban elhelyezett állandó jellegű betétek után

5, azaz öt százalék kamatot,

a változó betéteknél pedig

4¹/₂, azaz négy és fél százalék kamatot fizet.

A betét kamatadót az intézet mindenkor a sajátjából fizeti.

13-*

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A „Garamvölgyi Takarékpénztár részvénytársaság“ **könyvelői állásra**

pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: 1200 korona törzsfizetés, alapszabályszerű jutalék, egyelőre egy szobából álló lakás és fűtés.

Pályázhatnak oly felső kereskedelmi iskolát vagy kereskedelmi akadémiát végzett fiatal emberek, kik a magyar és tót nyelvben, könyvelés és levelezésben jártasak és katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Az állás f. évi augusztus hó 1-én elfoglalandó. Egyszerű bizonyítvány másolatokkal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvények **folyó évi július hó 15-éig** nyújtandók be.

A megválasztott tartozik megválasztásakor bizonyítványai eredetijét bemutatni és 1200 korona óvadékot letenni.

Pohorella vasgyár, (Gömörmege) 1907. évi június hó 20-án.

1-3 **Az igazgatóság.**

Rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r. t.

A bank elfogad pénzbetéteket a viszonyoknak megfelelő legmagasabb kamatozás mellett. — Egyszerű és törlesztéses kölcsönt ad: váltókra, földbirtokra, házakra, biztosított követelésekre, értékpapírokra, sorsjegyekre, beraktározott árukra, gabonára és nyers terményekre, közvetíti a gazdasági gépeknek bevásárlását a földbirtokosok részére stb.

2-3

Tégla eladás

1000 darab — Likér olvasztó telep ab kemence — 40 korona. — Állomás öt percz.

5-12

Kuchta Dániel Nyustya.

Saját műhelyemben készült butorok!

BUTOR

a saját műhelyemben készült, feltűnő olesó, — nagy választék — szép és jó kivitelben kapható:

Deutsch Géza

kárpitos és diszitó butorraktárában, **Kossuth Lajos-utca 3. sz.**, (dr. Weinberger Rezsó ügyvéd ur házában.)

Saját műhelyemben készült butorok!

Erdők

tűzfatermelésre vagy műfatermelésre Gömör és a szomszédos megyékben készpénzfizetés mellett megvételre kerestetnek. **Cím** a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás és boltok.

Az András ut és Tompa tér sarkán első számú házban egy csinos, egészséges **lakás három szobával** és mellékhelyiségekkel **május hó 1-től**, ugyanott **két bolt**, a mely **fűszer-és tözsdének igen alkalmas**, azonnal bérbe-adó, de esetleg az egész ház is örökáron eladó, — úgy-szinte Kossuth utca 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel szintén azonnal eladó. Értekezni lehet **Andrási fényképészszel.**

14-*

Kiadó száraz pinczék.

Száraz, hideg pinczék kiadók **Jánosi-utca 20. sz. alatt.** — Értekezhetni ugyanott az udvarban.

Építetők, építési vállalkozók és kőműves mesterek figyelmébe!

Ujjonnan épített gőztéglagyárunk teljes üzemét felvettük, és elismert kitűnő minőségű géppel sajtolt fali téglát a legnagyobb mennyiségben szállítani képesek vagyunk. — Szíves megkeresés esetén készséggel teszünk ajánlatot.

Tisztelettel:

LENKEY és ROSENBERG,
Sajóvölgyi gőztéglagyár betéti társaság
Tornalján.

2-3

Hirdetmény.

389. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1907. évi 2082. és 2083. számú végzése következtében **dr. Cziner Miksa** ügyvéd által képviselt **Gömörmegei takarékpénztár és hitelbank** javára **Handach János** ellen 100 kor. és 300 korona s járulékaik erejéig 1907. évi május hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehén és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bíróság 1907. évi V. 192. számú végzése folytán 400 korona tökékövetelés, ennek felszámítandó kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 120 korona 42 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Alsósziklason, adós lakásán leendő eszközzésére **1907. évi július hó 2-ik napjának** délutáni 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1907. évi június hó 18-án.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

206. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törvézcikk 102. § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék, 1907. évi 2937. számú végzése következtében **Nagy József** ügyvéd által képviselt **rimaszécsi hitelszövetkezet** javára, **Bodnár István és neje** 300 korona s járulékaik erejéig 1907. évi május hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehének és csikók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróóság 1907. évi V. 160/2 számú végzése folytán 300 korona tökékövetelés, ennek 1907. évi február hó 16. napjától járó $\frac{6}{100}$ kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 91 korona 30 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csizben alperesnél leendő megtartására **1907. évi július hó 2-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-ik évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1907. évi június hó 12. napján.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával czél szerűen s gondosan gyártott jöhrnevtű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül. **Baoker- és magtár-rostait**, továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, m. p.: **Henze-főzőket, cukrosítókat, malata-, burgonya-zúzókat, malom berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan. **Gazdasági gépeink** képes, valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

1-6